

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Las Hrabeński PLH180039

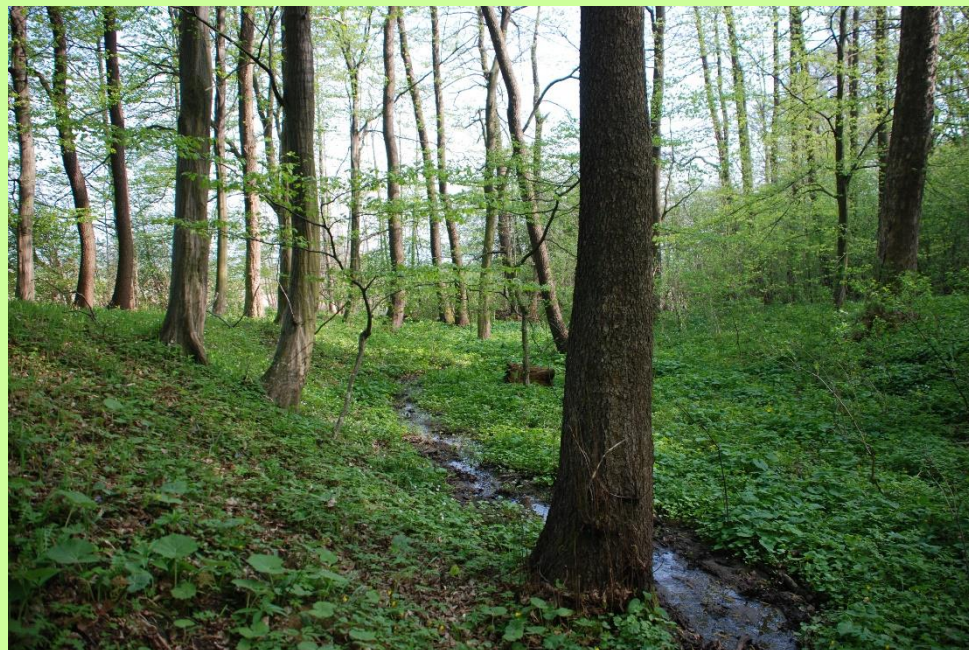
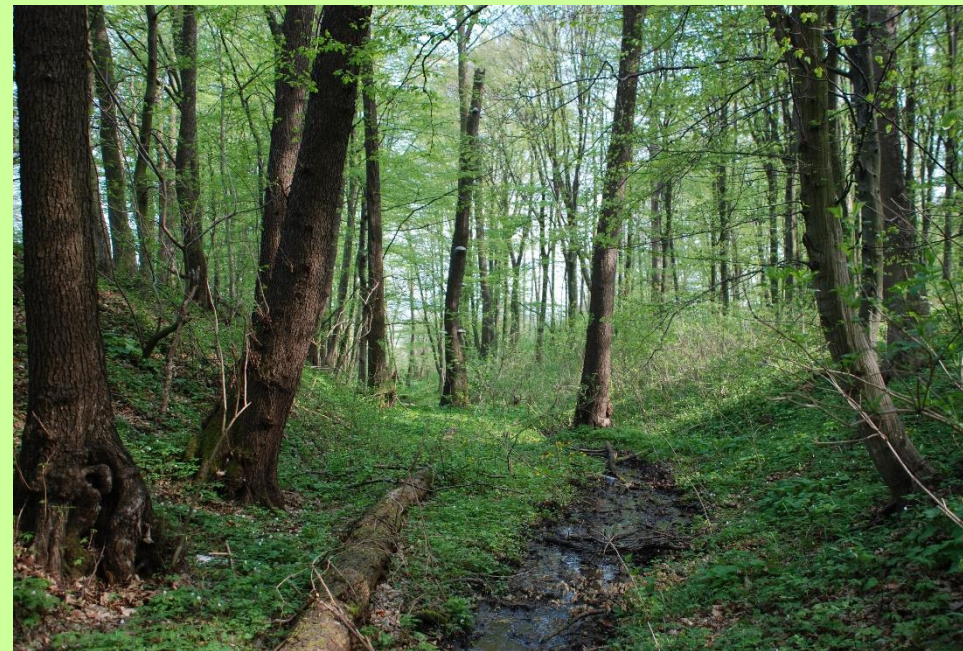
Maria Ziaja¹, Tomasz Wójcik¹, Rafał Krawczyk², Konrad Kata³

¹Uniwersytet Rzeszowski

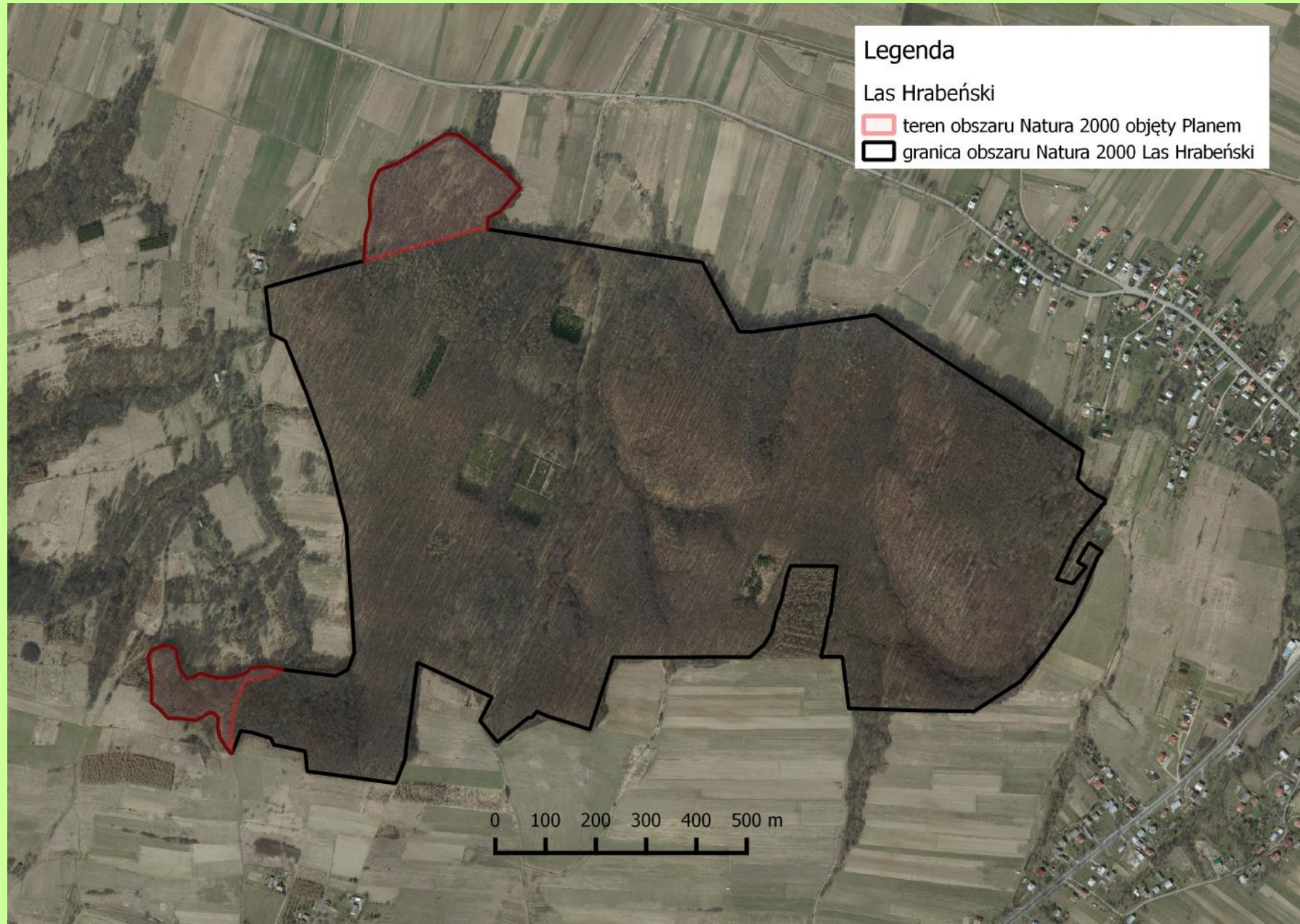
²Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

³Żbik Konrad Kata

III spotkanie ZLW

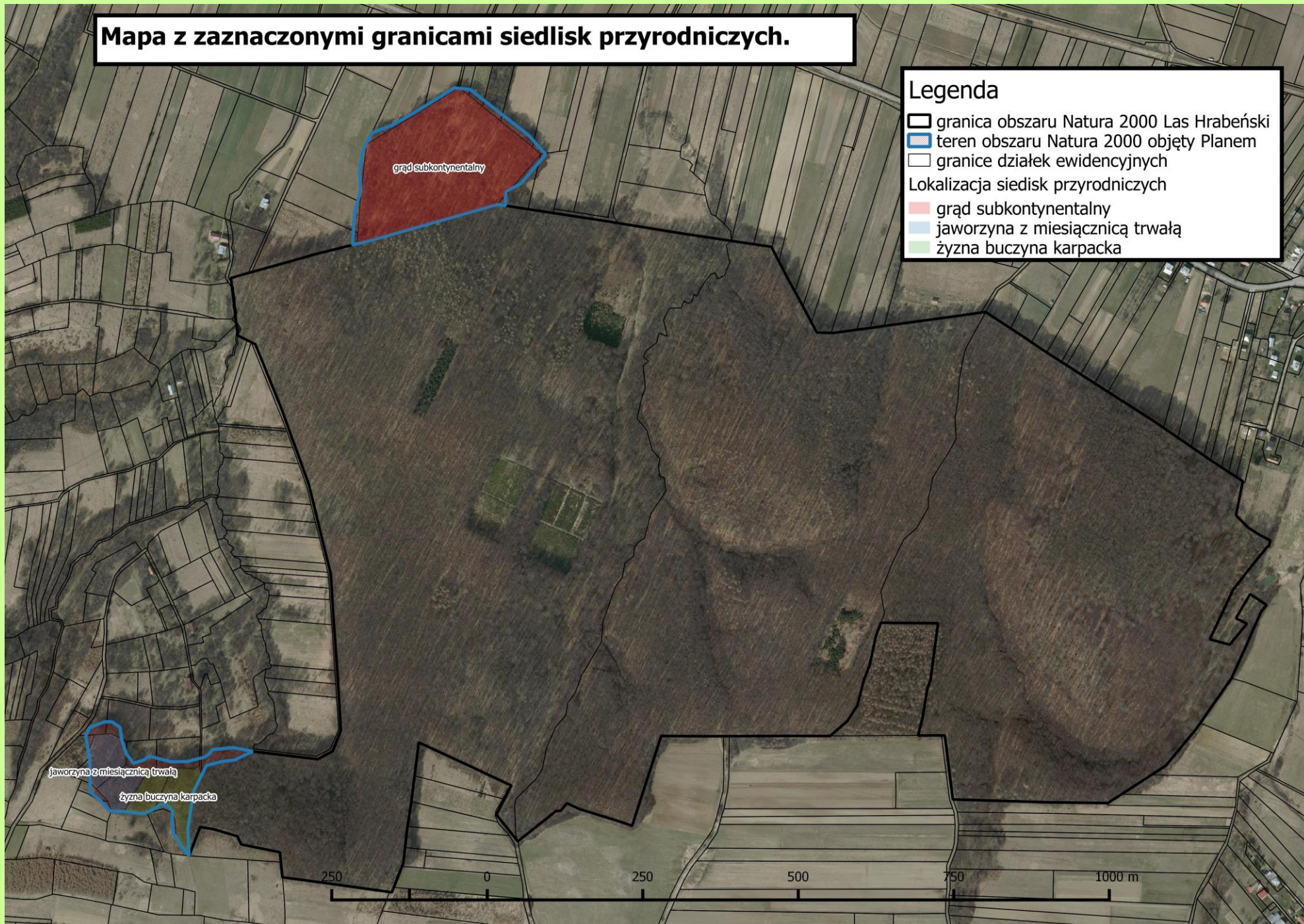
Położenie obszaru

Mapa z zaznaczonymi granicami siedlisk przyrodniczych.

Legenda

- granica obszaru Natura 2000 Las Hrabeński
 - teren obszaru Natura 2000 objęty Planem
 - granice działek ewidencyjnych
- Lokalizacja siedlisk przyrodniczych
- grąd subkontynentalny
 - jaworzyna z miesięcznicą trwałą
 - żyzna buczyna karpacka

Mapa z zaznaczonymi granicami siedlisk przyrodniczych.

Legenda

- granica obszaru Natura 2000 Las Hrabeński
- granice siedlisk przyrodniczych
- numer i granice działki ewidencyjnych
- proponowana korekta granicy obszaru

Mapa z zaznaczonymi granicami siedlisk przyrodniczych.

- Legenda**
- granica obszaru Natura 2000 Las Hrabeński
 - granice siedlisk przyrodniczych
 - numer i granice działki ewidencyjnych
 - proponowana korekta granicy obszaru

Wyniki inwentaryzacji

Kod	Nazwa polska	Identyfikator fitosocjologiczny	Pokrycie [ha]	Reprezentatywność	Pow. względna	Ocena stanu zachowania	Ocena ogólna	Stopień rozpoznania
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>	4,35 ha	A	C	A	A	G
9180	jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	<i>Tilio platyphillis-</i> <i>Acerion</i> <i>pseudoplatani</i>	0,72 ha	B	C	B	B	G
9130	żyzne buczyny karpackie	<i>Dentario</i> <i>glandulosae-</i> <i>Fagetum</i>	0,76 ha	D	-	-	-	G

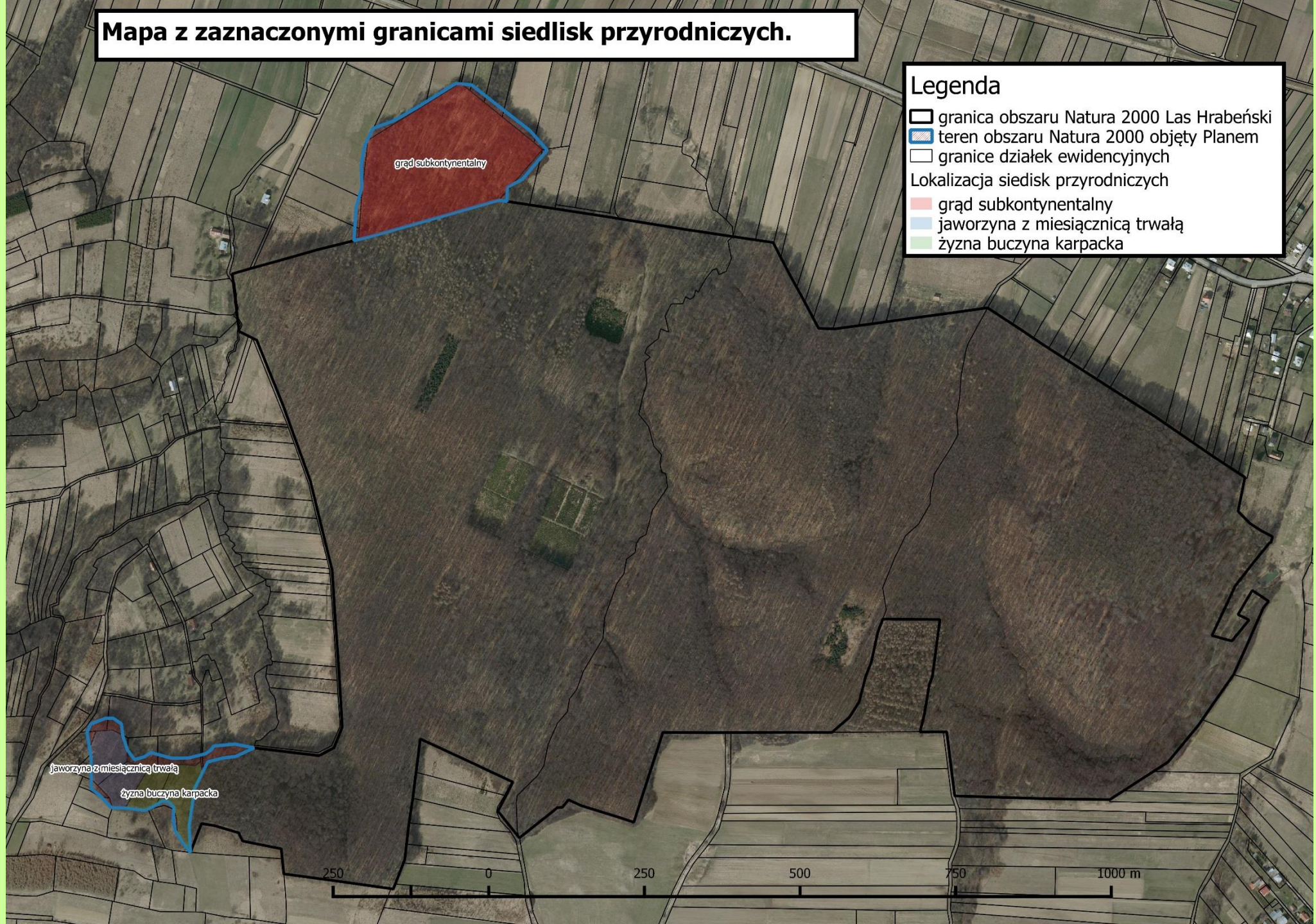
Mapa z zaznaczonymi granicami siedlisk przyrodniczych.

Legenda

- ☐ granica obszaru Natura 2000 Las Hrabieński
- ▭ teren obszaru Natura 2000 objęty Planem
- ☐ granice działek ewidencyjnych

Lokalizacja siedlisk przyrodniczych

- grąd subkontynentalny
- jaworzyna z miesięcznicą trwałą
- żyzna buczyna karpacka

Kod siedliska: **9170**

Nazwa typu siedliska: **grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny**
Galio-Carpinetum i *Tilio-Carpinetum*

- Grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* w granicach obszaru objętych opracowaniem obejmuje najbardziej wysunięty na północ fragment kompleksu leśnego. Od południa sąsiaduje z buczyną i grądem będącymi pod zarządem Lasów Państwowych. Natomiast od strony zachodniej, północnej i wschodniej z terenami otwartymi o charakterze łąkowym (*Arrhenatheretum elatioris*). Grąd wykształcił się na terenie lekko pofałdowanym w obniżeniu, gdzie płynie niewielki potok.
- W drzewostanie dominuje grab *Carpinus betulus*, któremu towarzyszą: dąb szypułkowy *Quercus robur*, klon jawor *Acer pseudoplatanus* oraz buk zwyczajny *Fagus sylvatici*, rzadziej zaś lipa drobnolistna *Tilia cordata*.
- Warstwę podszytu tworzą podrosty drzew: lipa drobnolistna *Tilia cordata*, buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, grab *Carpinus betulus* oraz krzewy: wiciokrzew zwyczajny *Lonicera xylosteum*, bez czarny *Sambucus nigra*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*.

- Runo siedliska jest bogate i bardzo zróżnicowane gatunkowo, z dużym udziałem gatunków grądowych: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*, turzyca orzęsiona *Carex pilosa*, kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*. Ponadto licznie występują gatunki chronione: lilia złotogłów *Lilium martagon*, ciemniżyca zielona *Veratrum lobelianum*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*.

Gatunki chronione

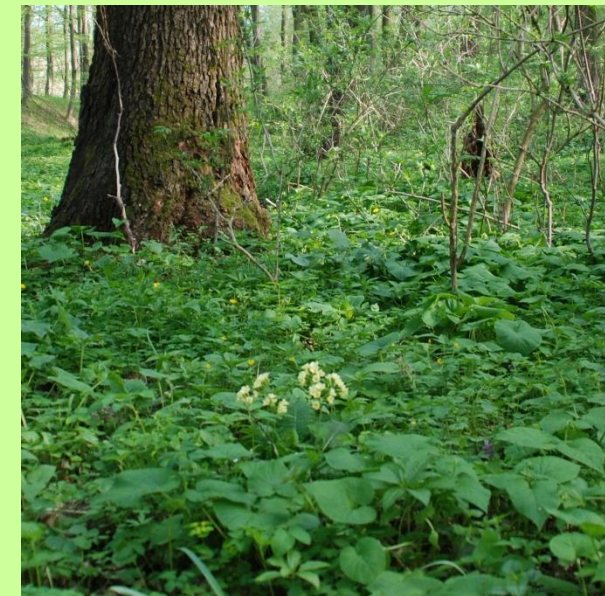
Lilia złotogłów *Lilium martagon*

Cebulica dwulistna *Scilla bifolia*

Wawrzynek wilczełyko
Daphne mezereum

Pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*

Ciemiężycyca zielona *Veratrum lobelianum*

Reprezentatywność: A – doskonała

Powierzchnia względna: C – powierzchnia stanowi ułamek procenta w skali kraju (poniżej 2%)

Stan zachowania: A – doskonały, w tym:

Stopień zachowania struktury:

I – doskonale zachowana

Stopień zachowania funkcji:

I – doskonałe perspektywy

Możliwość odtworzenia: I – łatwe

Ocena ogólna: A – doskonała

Kod siedliska: **9180**

Nazwa typu siedliska: **jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani***

- Jaworzyna z miesięcznicą trwałą *Lunarno-Aceretum* w granicach obszaru objętych opracowaniem zajmuje strome zbocze o ekspozycji NE i nachyleniu dochodzącym do 40°. Od wschodu sąsiaduje z buczyną karpacką *Dentario glandulosae-Fagetum*, od południa z terenami otwartymi o charakterze łąkowym, natomiast od strony północno-zachodniej ze spontanicznymi zaroślami.
- W drzewostanie dojmuje klon jawor *Acer pseudoplatanus* z dużym udziałem buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*. Podszyt tworzą głównie podrosty drzew, ale także bez czarny *Sambucus nigra*.
- W warstwie runa wyraźnym dominantem jest miesięcznica trwałą *Lunaria rediviva*, która osiąga wysokie pokrycie. Towarzyszą jej m.in.: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, żywokost sercowaty *Symphytum cordatum*, żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa* oraz dwa gatunki chronione: lilia złotogłów *Lilium martagon* i obrazki alpejskie *Arum alpinum*.

Gatunki chronione

Lilia złotogłów *Lilium martagon*

Obrazki alpejskie *Arum alpinum*

Reprezentatywność: B – dobra

Powierzchnia względna: C – powierzchnia stanowi ułamek procenta w skali kraju (poniżej 2%)

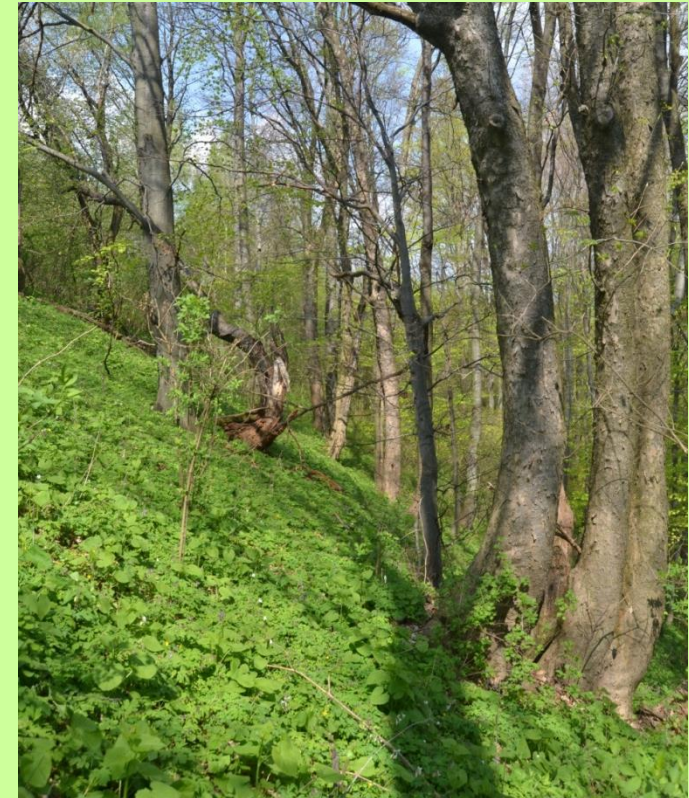
Stan zachowania: B – dobry, w tym:

Stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana

Stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy

Możliwość odtworzenia: II – możliwe do odtworzenia przy średnim nakładzie środków

Ocena ogólna: B – dobra

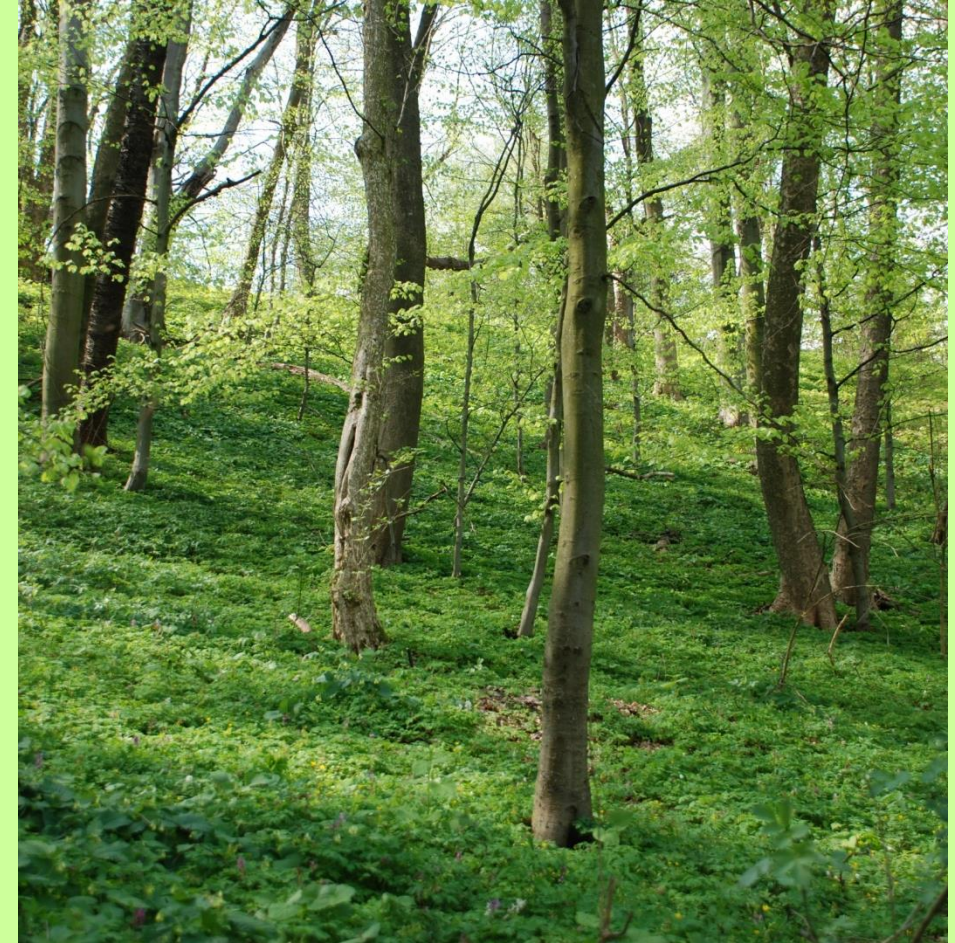

Kod siedliska: **9130**

Nazwa typu siedliska: **żyzne buczyny karpackie**

Dentario glandulosae-Fagetum

- Siedlisko zidentyfikowane podczas badań – w granicach obszaru objętych opracowaniem zajmuje strome zbocza o ekspozycji NE i nachyleniu do 30° – jest to fragment obszaru Natura 2000, który objęto opracowaniem.
- Z zachodu sąsiaduje z jaworzyną miesięcznicową *Lunarno-Aceretum*, od wschodu z buczyną zarządzaną przez Lasy Państwowe, natomiast od strony północnej i południowej z terenami otwartymi.
- W drzewostanie dominuje buk *Fagus sylvatica*, któremu towarzyszą m.in.: jawor *Acer pseudoplatanus*, wiąz górski *Ulmus glabra*, grab *Carpinus betulus*.

- Słabo rozwinięty podszyt budują głównie podrosty drzew a także bez czarny *Sambucus nigra*.
- W warstwie runa największe pokrycie osiąga gatunek przewodni dla zespołu – żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa*. Licznie występują również: miesięcznica trwała *Lunaria rediviva*, szalwia lepka *Salvia glutinosa*, gajwec żółty *Galeobdolon luteum*. Obecne są dwa gatunki chronione: lilia złotogłów *Lilium martagon* oraz pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*.

Z uwagi na nieistotną reprezentatywność i powierzchnię zajmowaną w obszarze siedlisko posiada kategorię D.

Siedlisko zostało stwierdzone w ramach prowadzonych prac jednak z uwagi na niewielką powierzchnię nie kwalifikuje się jako przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Las Hrabieński PLH 180039

Gatunki chronione

Pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*

Lilia złotogłów *Lilium martagon*

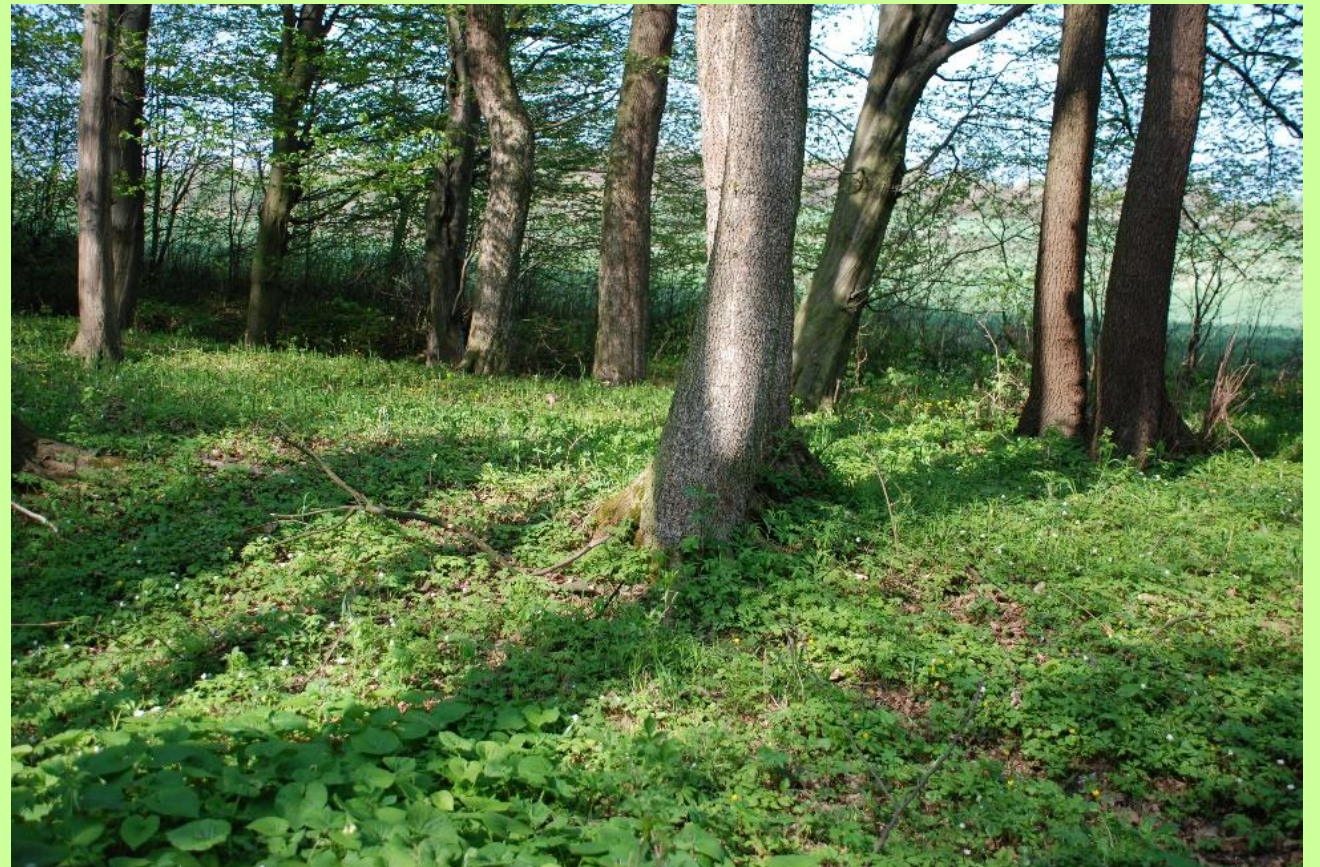

Stan ochrony siedlisk przyrodniczych

9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*

- ❖ Powierzchnia siedliska: **FV**
- ❖ Struktura i funkcje: **FV**
- ❖ Szanse zachowania siedliska: **FV**

Ocena ogólna: **FV**

Stan ochrony siedlisk przyrodniczych

9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani*

- ❖ Powierzchnia siedliska: **FV**
- ❖ Struktura i funkcje: **FV**
- ❖ Szanse zachowania siedliska: **FV**

Ocena ogólna: **FV**

Zagrożenia istniejące i potencjalne

9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*

Istniejące: **B02.04**

Potencjalne: **B02.02**

9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach

Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani

Potencjalne: **B02.02, B02.04**

B02.04 (usuwanie martwych i umierających drzew) – niedobór martwych i umierających drzew skutkuje niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tym siedliskiem

B02.02 (wycinka lasu) – wycinka drzew może skutkować przekształceniem struktury drzewostanu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawienie się zniekształceń.

***B02.02** (wycinka lasu) – kod i opis zagrożenia wynikają ze skodyfikowanej Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wycinka drzew powinna być prowadzona zgodnie z uproszczonym planem urządzania lasu. Wycinkę należy prowadzić jesienią lub zimą, aby zapobiec uszkodzeniom runa leśnego.

Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia zakładanego celu działań ochronnych
1.	9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV)	W okresie obowiązywania PZO
2.	9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach <i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV)	W okresie obowiązywania PZO

Działania ochronne dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych

9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*

Pozostawianie do naturalnego rozpadu drzew martwych i zamierających oraz drzew biocenotycznych (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanu oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego).

9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani*

Nie planuje się

Działania ochronne dotyczące monitoringu siedlisk przyrodniczych

9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*

9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani*

Monitoring stanu ochrony z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ w 5 i 9 roku obowiązywania PZO

A photograph of a small stream flowing through a forest. The water is dark and reflects the surrounding greenery. The banks are covered with fallen brown leaves and various green plants, including some with large, heart-shaped leaves. The scene is captured from a slightly elevated angle, looking down the stream.

Dziękujemy za uwagę